

ТРЕНІНГ ДЛЯ ТРЕНЕРІВ «Торгівля людьми: як вберегтися від небезпеки»

В рамках проекту:

**ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАННОСТІ ВРАЗЛИВИХ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ,
що навчаються в професійно технічних закладах Запорізької
області щодо БЕЗПЕЧНОЇ МІГРАЦІЇ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ**

Canada

ТОРГОВЛЯ ЛЮДЬМИ: МИФИ І СТЕРЕОТИПИ

Canada

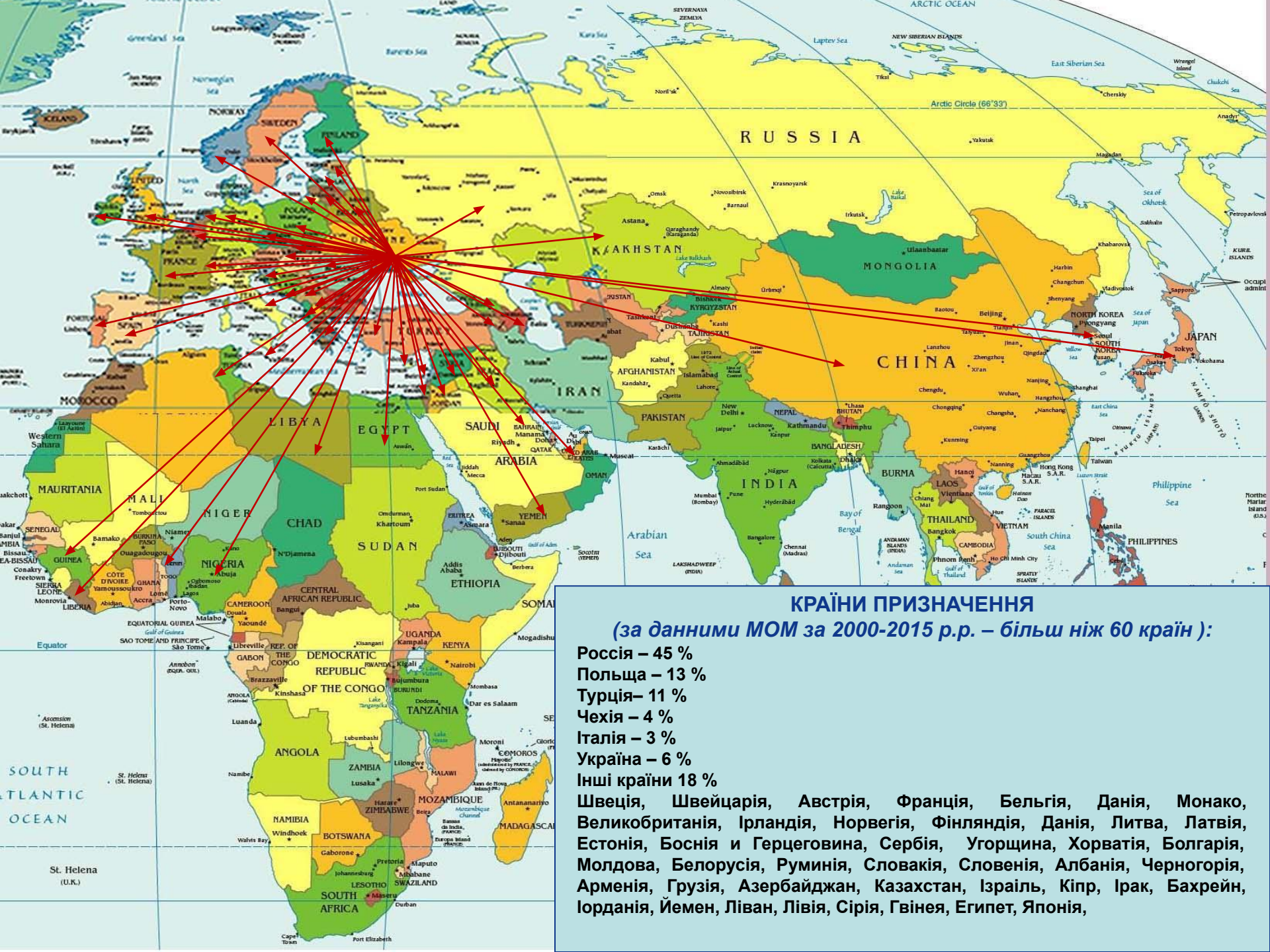
- Зі мною таке не може статися
- Їхати за кордон цілком безпечно
- Тільки неосвідчені люди можуть потрапити в ситуацію торгівлі людьми
- Добре знайома людина не змогла б продати мене у рабство
- Торгівля людьми завжди пов'язана з перетином кордону
- В Україні немає торгівлі людьми
- У секс рабство потрапляють лише молоді гарні дівчата
- Постраждали сами винні у своїх проблемах

МАСШТАБИ ПОШИРЕННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Canada

КРАЇНИ ПРИЗНАЧЕННЯ

(за даними МОМ за 2000-2015 р.р. – більш ніж 60 країн):

Росія – 45 %

Польща – 13 %

Турція – 11 %

Чехія – 4 %

Італія – 3 %

Україна – 6 %

Інші країни 18 %

Швеція, Швейцарія, Австрія, Франція, Бельгія, Данія, Монако, Великобританія, Ірландія, Норвегія, Фінляндія, Данія, Литва, Латвія, Естонія, Боснія и Герцеговина, Сербія, Угорщина, Хорватія, Болгарія, Молдова, Белорусія, Румунія, Словачія, Словенія, Албанія, Черногорія, Армнія, Грузія, Азербайджан, Казахстан, Ізраїль, Кіпр, Ірак, Бахрейн, Йорданія, Йемен, Ліван, Лівія, Сирія, Гвінея, Египет, Японія,

ПОНЯТТЯ ТОРГОВЛІ ЛЮДЬМИ

Canada

Робота в малих групах (10 хв)

*Посередині аркуша паперу
написати фразу “Торгівля
людьми” і записати по колу без
зупинки всі асоціації, пов’язані з
цим поняттям, які їм
спадають на думку.*

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ПРОТИДІЮ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ» ст.1

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ –

здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина,
а так само **вербування, переміщення, переховування,**

передача або одержання людини,

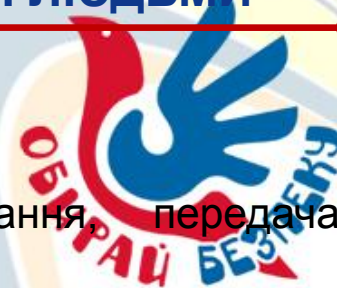
вчинені з **метою експлуатації**,

у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства,
шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою
застосування насильства, з використанням службового становища або
матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до

Кримінального кодексу України визнаються

злочином

ТРИ ОСНОВНІ ГРУПИ ЕЛЕМЕНТІВ ПОНЯТТЯ ТОРГОВЛЯ ЛЮДЬМИ

ДІЯ

Вербування, переміщення, переховування, передача людини, отримання людини

+

СПОСІБ

Погрози застосування сили, викрадення, шахрайство, обман, зловживання владою чи уразливістю станом, інші форми примусу

+

МЕТА

ЕКСПЛУАТАЦІЯ

Для визнання цього злочину стосовно дітей вважається достатньою комбінація:

ДІЯ + МЕТА

5 основних ознак ТЛ:

- Відбирали документи, що посвідчують особу.
- Проживали в нелюдських умовах.
- Були позбавлені своїх прав (право вибору, право на спілкування, право на пересування, тощо).
- Вчинялося насильство (фізичне, психологічне).
- Працювали понаднормово, не заплатили за виконану роботу.

Гра “Що трапилось?”

Учасники об'єднуються в три підгрупи, і кожна пара отримує картки з описом ситуацій, пов'язаних із порушенням прав людини та торгівлею людьми.

Кожна по черзі зачитує свою ситуацію і намагається визначити, чи є тут ознаки торгівлі людьми.

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Canada

- Право на життя, свободу та безпеку;
- Право на свободу від рабства;
- Право на рівність перед законом;
- Право на свободу пересування та проживання;
- Право на свободу від несанкційованого затримання, арешту чи вигнання;
- Право на свободу від знущань та жорстокості, негуманного чи принизливого ставлення, покарання;
- Право на свободу думки, совісті та віросповідання;
- Право на працю, створення профспілок та приєднання до профспілок;
- Право на відповідний рівень життя;
- Право на відпочинок;
- Право на свободу одруження.

ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ФОРМИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Canada

Вправа Дерево торгівлі

Робота в малих групах 15 хв

Намалювати дерево, де корені будуть причинами, стовбур формами, а крона наслідками торгівлі людьми

ПРИЧИНИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ВНУТРІШНІ

ЗОВНІШНІ

**ЛЮДСЬКИЙ
ФАКТОР**

ЗОВНІШНІ ПРИЧИНИ

- Активна міжнародна трудова міграція
- Попит на дешеву робочу силу за кордоном
- Зростання відмінностей між багатими та бідними країнами
- Формування міжнародних кримінальних об'єднань
- Війни та озброєнні конфлікти
- Розвиток секс туризму

ВНУТРІШНІ ПРИЧИНИ

- Відкриття кордонів
- Економічна нестабільність
- Низький рівень доходів населення
- Відсутність роботи
- Криміналізація суспільства
- Корупція
- Сексуалізація життя, реклама секса
- інші

ПРИЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З «ЛЮДСЬКИМ ФАКТОРОМ»

- Правова неосвідченість
- Поверхнєві уявлення про легке життя в інших країнах
- Відсутність реальної інформації о проблеме торгівли людьми
- Завищена/занижена самооцінка
- Бажання позбавитися психологічного або фізичного насильства в родині
- Бажання бистро без особих зусиль отримати великі гроші
- Надмірна довірливість
- Погана інформованість щодо можливостей працевлаштування в Україні та за кордоном
- Невіра в позитивні зміни в країні
- інші

ФОРМИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

- Торгівля людьми з метою трудової експлуатації
- Торгівля людьми з метою сексуальної експлуатації
- Торгівля людьми з метою використання в порнобізнесе
- Торгівля людьми з метою жебракування
- Торгівля людьми з метою трансплантації органів
- Торгівля людьми з метою використання в дослідках
- Торгівля людьми з метою використання в озброєнних конфліктах
- Торгівля людьми з метою втягнення в преступну діяльність
- Торгівля людьми з метою примушення до сурагатного материнства
- Всиновлення\вдочеріння з метою наживи
- Примусові шлюби
- Торгівля дітьми
- Дитячий секс-туризм

НАСЛІДКИ ДЛЯ ПОСТТРАЖДАЛОГО

Життя в атмосфері
страху, насилля,
приниження

Психологічні проблеми

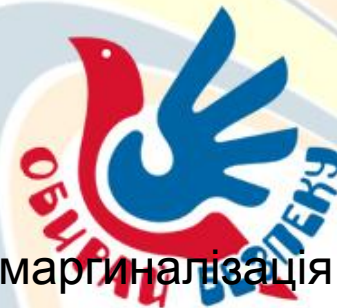
Асоціалізація, деградація, маргіналізація

Антисанітарні
умови проживання і
праці, погане
харчування та інше

Травми, важкі інфекційні хвороби, втрата
репродуктивної функції

Примушування к
прийому наркотичних
препаратів та
психотропних речовин

Втрата життєвих орієнтирів, здоров'я

НАСЛІДКИ ДЛЯ РОДИНИ ПОСТРАДЖАЛОГО

- Відсутність інформації про зниклого члена родини
- Розлучення дітей з батьками
- Відсутність підтримки
- Високий ризик розлучення
- Психологічне, емоційне відчуження близьких
- Фінансові труднощі, пов'язані з необхідністю лікування та вирішення інших проблем постраждалого члена родини
- Розповсюдження хвороб та інфекцій
- Ризик стати об'єктом осудження

НАСЛІДКИ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА ТА КРАЇНИ

- Втрата генофонда нації
- Втрата престижу країни
- Проблеми в галузі охорони здоров'я, соціальній галузі
- Розповсюдження венеричних хвороб, ВІЛ інфекції
- Зростання кількості депресивних синдромів и суїцидальних тенденцій
- Зростання кількості сімей СЖО
- Збільшення кількості одиноких та покинутих старих, дітей сиріт
- Криміналізація суспільства
- Невіра владі та державі

ШЛЯХИ ВТЯГНЕННЯ, МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Canada

ВПРАВА “ВЕРБУВАННЯ”

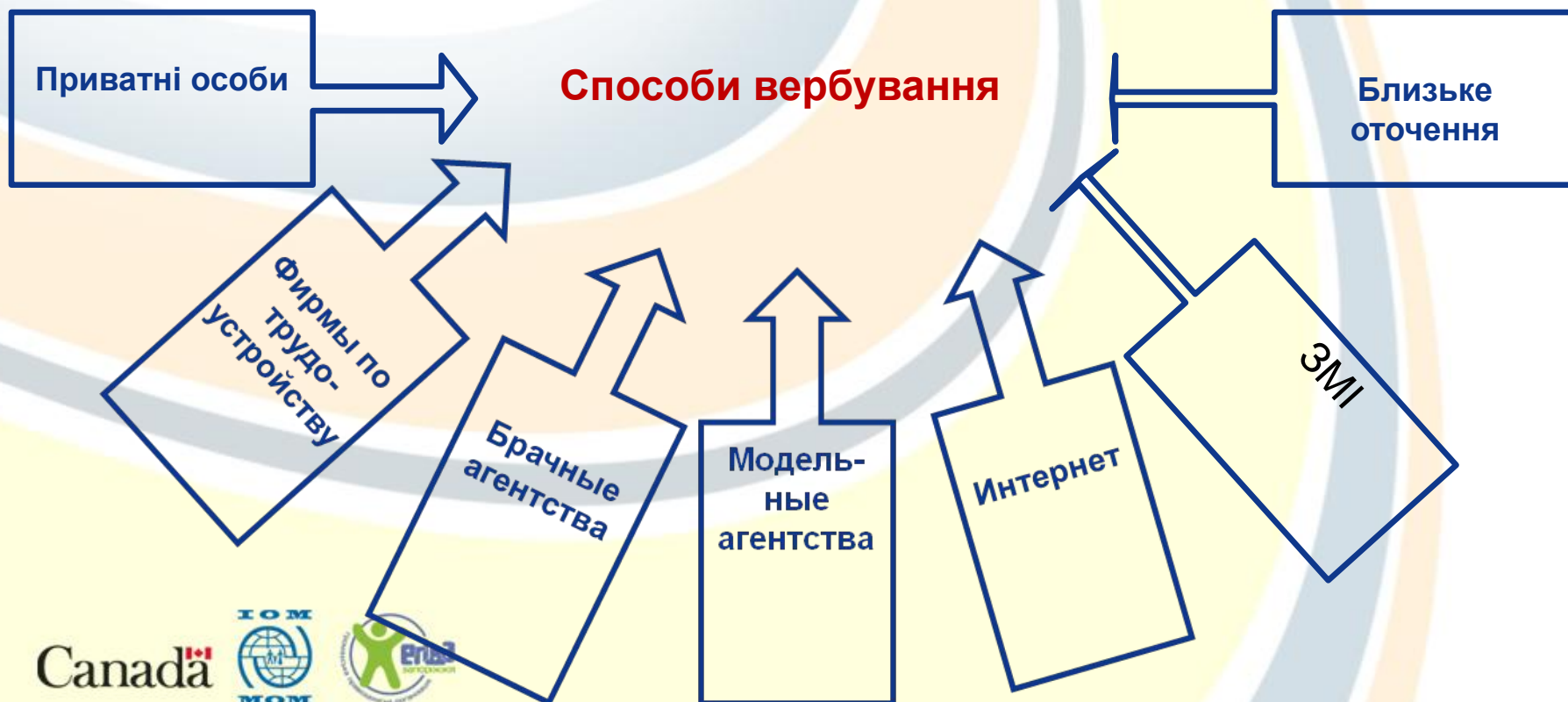
*Об'єднатися в п'ять підгруп та створити колаж
варіантів можливого потрапляння в тенета
вербувальників.*

ВЕРБУВАННЯ

Под **вербуванням** варто розуміти схилення однієї чи декількох осіб до згоди на їх використанні в якості виконавців робіт чи надання послуг

В контексті торгівлі людьми це – втягнення особи любым способом та за любым проводом в експлуатацію.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- Фізичне, психологічне насилля
- Погрози, образи, залякування
- Шантаж
- Обмеження пересування
- Відсутність особистих документів
- Надання алкоголю, наркотичних або психотропних речовин
- Зловживання владою
- Використання службового положення
- Використання вразливого стану постраждалого

ЗАКОНОДАВСТВО

Canada

- Кримінальний кодекс України, ст.149 «Торгівля людьми або інша незаконна угода стосовно людини»
- Закон України N 3739-VI від 20.09.2011 «Про протидію торгівлі людьми»
- Постанова КМУ № 29 від 18.01.2012 «Про національного координатора в галузі протидії торгівлі людьми»
- Постанова КМУ № 303 від 18.04.2012 «Про затвердження Положення про створення та функціонування Єдиного державного реєстру злочинів торгівлі людьми»
- Постанова КМУ № 417 від 23.05.2012 «Про затвердження Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми»
- Постанова КМУ № 660 від 25.07.2012 «Про затвердження Порядку виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми»
- Постанова КМУ № 783 від 22.08.2012 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи в галузі протидії торгівлі людьми»

БЕЗПЕЧНА ТА НЕБЕЗПЕКА

Canada

ГОТОВНІСТЬ РИЗИКУВАТИ

- Я не візьму напій, запропонований незнайомцем у барі
- Це нормально – подорожувати автостопом
- Я думаю, що від незнайомої людини можна прийняти пропозицію роботи
- Я завжди довіряю тим, хто говорить, що хоче допомогти мені
- Я думаю, що тільки за кордоном в мене є шанс на краще майбутнє
- Я не готовий прийняти будь яку пропозицію отримати роботу
- Займатися сексом з незнайомими людьми – це цілком нормально

ВПРАВА “СПОКУСА”

П (проблема) – виявіть проблему ситуацію

В (вибір) – визначте можливість вибору, чи можете Ви погодитись або відмовитись

О (оцінка) – оцініть вибір, можливо Вас намагаються обдурити

В (вибір 2) – виберіть кращий для себе варіант, поговоріть про пропозицію з людиною, котрій Ви довіряєте

О (обміркування) – обміркуйте пропозицію, можливо Вам доведеться відмовитись, але так Ви збережете свою свободу та життя

ВПРАВА “Я ІДУ ЗА КОРДОН”

Робота в малих групах (15 хв)

Перед подорожжю я дізнаюсь про...? (розставте в порядку пріоритетності)

- права українських громадян у тій чи іншій іноземній державі;
- статус жінки в країні;
- рівень безробіття;
- рівень заробітної плати іноземців;
- культура, побут, звичаї країни;
- рівень життя;
- контактні телефони/адреси організацій, котрі надають допомогу за кордоном та у своїй країні;
- телефони та адреси дипломатичних представництв України за кордоном;
- інформація про можливості легального працевлаштування

Я підготую наступні документи...

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА

1. Нікому не довіряйте Ваш паспорт. Документи, що засвідчують Вашу особу, завжди повинні знаходитись тільки у Вас.
2. Якщо Ви збираєтесь працювати чи навчатись за кордоном, Вам необхідно підписати контракт. Контракт повинен бути написаний зрозумілою Вам мовою, а також містити інформацію про умови (оплату, вихідні дні, роботу у святкові дні, медичне страхування), місце та час Вашої майбутньої праці чи навчання.
3. Залиште близьким детальну інформацію про майбутнє місце перебування за кордоном з адресою та контактними телефонами, а також копію свого паспорта та контракту. Ми б також рекомендували залишити своє фото та адреси Ваших іноземних друзів.
4. Дізнайтесь номери телефонів українських посольств та консульських представництв за кордоном та візьміть їх із собою. Якщо Ви опинились у скрутній ситуації або Вам хтось загрожує, звертайтеся до представників своєї країни, які допоможуть Вам. Якщо у країні Вашого перебування немає посольства України – телефонуйте в посольство України в сусідній державі.

5. У зарубіжних країнах активно працюють неурядові організації та служби, котрі надають допомогу особам, які опинились у скрутному становищі. Звертайтеся до них у разі необхідності.
6. Термін перебування на території іноземної держави вказаний у Вашій візі. Порушення візового режиму унеможливить Ваш наступний виїзд за кордон. Дотримуйтесь правил візового режиму!
7. Пам'ятайте, що знання хоча б елементарних слів іноземної мови значно полегшить Ваше перебування за кордоном.

ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Canada

Тренінг - метод активного навчання, спрямований на розвиток знань, умінь, навичок і соціальних установок.

Методики, використовувані в тренінгу

- самопрезентація
- міні-лекція (інформаційне повідомлення)
- мозковий штурм
- робота в малих групах
- вправи на активізацію
- рольові ігри (керована фантазія)
- релаксація
- демонстрація з добровольцем
- дискусія

Робота в малих групах

Учасники обговорюють питання або виконують завдання в малих групах, потім групи роблять повідомлення і організовується загальна дискусія, тренер узагальнює її підсумки.

Організація обговорення в малих групах продуктивніше загальної дискусії, оскільки дозволяє ширше залучити учасників і створити більше можливостей висловитися для кожного.

Мозковий штурм

Тренер задає тему/проблему/питання, і всі учасники у вільній формі висловлюють свої ідеї. Всі ідеї фіксуються на фліп чарті.

Критика до моменту завершення збору ідей заборонена, тренер створює позитивну атмосферу, що спонукає учасників вільно висловлюватися.

[illegible]

Регульована конфронтація

відкрите та послідовне
протипоставлення людиною власних
позицій та вимог

Квест - це пригоди розбиті на кілька рівнів.

У кожному рівні потрібно виконати завдання (знайти предмет, виконати дію, розгадати загадку і т.д.)

Складові квесту:

- Цілі;
- Сюжет (сценарій);
- Завдання (дослідні, змагальні, ребуси);
- Мітки;
- Призи;
- Підготовка учасників

Брейн-ринг - інтелектуальна гра, яка включає змагання і роботу в команді; активізі мислення в екстремальних ситуаціях.

План підготовки:

- Збір заявок на участь від команд (6 чоловік у команді).
  - Підбір питань і відповідей (з різної літератури, можна оголосити конкурс запитань серед учнів).
  - Підготувати призи переможцям.
  - Створити групу експертів.
  - Оформлення залу.
- Обладнання: 4 стола, з яких, 2 - для гравців, 1 для групи експертів, 1 - для ведучого.
- На ігрових столах розташувати сигнальні лампочки.

Заготовити: секундомір, гонг, кулі або картки для жеребкування, фонограми із записом "позивних" гри і музичних пауз, картки і таблиця для підрахунку очок, таблички з назвами команд

ВПРАВА “РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ДЛЯ УЧНІВ ПТНЗ”

- Робота в малих групах (60 хв)
- Підготувати сценарій проведення заходу з протидії торгівлі людьми
- 1 група – заняття з елементами тренінгу
- 2 група – квест
- 3 група – брейн ринг

Куди звертатися за допомогою:

527 телефон гарячої лінії з протидії торгівлі людьми

Canada

